

**ДО
НАУЧНОТО ЖУРИ ПО КОНКУРС
ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА
ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“ ПО
ГРАЖДАНСКО И СЕМЕЙНО ПРАВО
В СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“,
ДВ. БР. 64 ОТ 03.08.2018 Г.**

С Т А Н О В И Щ Е

**от доц. Красен Стойчев, доктор на юрид.науки
по конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ по 3.6 Право
(гражданско и семейно право) в СУ „Св. Климент Охридски“,
обявен в ДВ., бр.64 от 03.08.2018 г.**

За участие в конкурса документи е подала главен асистент Тяна Николаева Бузева и е представила следните научни трудове:

- 1.Увеличаване на капитала на акционерното дружество. С., Сиби, 2018,319 стр.;
- 2.Глава IV. Командитно дружество с акции (с. 226-233) и Глава VI. Обединяване на капиталови търговски дружества (с. 304-320) в: Капиталови търговски дружества [Основно преработено и допълнено издание на книгата на проф. Витали Таджер от 1997 г]. (авторски колектив с ръководител О. Герджиков), С.: Труд и право, 2011;
- 3.Transformation of Companies. Bulgarian Legal Framework and Implementation of the European Principles (на английски език). In: Vasiljević, M., R. Kulms, T. Josipović, M. Stanivuković (Editors). Private Law Reform in South East Europe - Liber Amicorum Jessel-Holst. Belgrade: Faculty of Law, University of Belgrade, 2010, p. 123-139;
- 4.Company Law in Bulgaria. In: Jessel-Holst, C., R. Kulms, A. Trunk (Editors). Private Law in Eastern Europe. Autonomous developments or legal transplants. Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht. Tübingen: Mohr Siebeck, 2010, p. 351-372.

I. Представената по конкурса монографията „Увеличаване на капитала на акционерното дружество“ трябва да се оцени като задълбочена и успешна научна разработка на сложен и многопластов въпрос на търговското право. Темата е както актуална, така и сред структуроопределящите за дружественото право и дава богати възможности за представяне на възгледи и идеи. Монографията впечатлява с начина, по който е проведено изследването, със задълбочения разбор на проблема и познанията, които гл.ас. Т.Бузева демонстрира, вкл. по отношение на застъпваните в чуждестранната литература и съдебна практика тези. Изследването е проведено на високо научно ниво и е добре обмислено и балансирано. Материята е подредена в стройна логическа система, чийто изходни позиции са убедително аргументирани и без вътрешни противоречия и напрежения между предлаганите решения. Авторът разкрива проблеми, пропуски и непълноти в правната уредба и търси възможни решения за тяхното преодоляване.

Трудът има оригинална структура. Тя върви от общите въпроси към конкретните и от очертаването на правната природа на правната фигура към видовете ѝ особености. Структурата на труда е така обособена, че да обхване проблема в неговата цялост и да въведе система в анализа на отделните му аспекти. Първата глава е замислена като „обща част“, която да очертае параметрите на института „увеличаване на капитала в АД“, както и неговите основни характеристики и модели, по които той може да се реализира. Следващите пет глави подробно се занимават с отделните модели и техните специфични характеристики, както и начина, по който се развиват отношенията в рамките на всеки един от тях. Изследването е проведено последователно, от единни позиции и следва оформена авторова концепция. Тезите са аргументирани, изказваните по спорни въпроси становища са внимателно, задълбочено и конструктивно анализирани. Трудът е с много богат научен апарат, както български, така и чуждестранни, главно германски юристи. Гл. ас.Т.Бузева демонстрира много добро познаване на проблема, както в теоретичен, така и в чисто практически план. Начинът, по който е разработена темата показва нейните задълбочени и прецизни познания въобще в областта на търговското и на гражданското право, на европейското и на сравнителното право. Предмет на подробен анализ, с оглед застъпваните становища, е и практиката на българския ВКС, съдебната

практика в Германия и Франция. Особено впечатление прави много доброто познаване на европейското право, вкл. на Втората директива, което е позволило на автора да даде необходими разяснения във връзка с прилагането на ТЗ, тълкуването на съответните му разпоредби както и да предложи удачни и интересни предложения във връзка с попълването на празнини в действащата у нас уредба. Всичко това придава на изследването както обхват, така и дълбочина.

При анализа на правната природа на изследвания институт авторът използва класическите методи за правни изследвания, а именно логическия и правно-догматичния. Широко се използва сравнителния метод, както и историческия метод. Целта е да се очертае сложния характер на въпроса за увеличаване на капитала, многопластовата палитра от проблеми, които той поставя във връзка с правното осмисляне на неговата същност. Като цяло авторът стои на позициите на правния позитивизъм, но не в чистия му вид. Гл.ас. Т.Бузева търси връзката между обсъжданата правната проблематика, от една страна и икономиката, финансите и мениджмънта, от друга, въздействието което те имат върху правния дискурс. взаимовръзката между тях и начина, по който не си взаимодействат.

Приносителите с оглед развитието на българската правна наука и българското право, които по мое мнение трудът съдържа, са многобройни и съществени. Сред тях са:

1. Авторът аргументирано предлага нова и оригинална систематизация в рамките на института на увеличаване на капитала. Като взема предвид целите и ролята, която увеличаването на капитала преследва, авторът теоретично обосновава необходимостта от нова формула на организация на взаимовръзката между правилата, които оформят съдържанието на този институт. Ефектът, който се постига е съществен и има различни измерения. Най-напред, преодолява се важна причина за трудностите при тълкуването на съответните разпоредби и правоприлагането им вследствие на непоследователната подредба на Глава четиринадесета, раздел V на ТЗ и на непрецизната му терминология. И по-нататък, това позволява адекватно да се открие логиката и функциите, които увеличаването на капитала изпълнява в АД.

2. Извежда се ясен и определяем критерий за обособяване на моделите на увеличаване на капитала като в труда се обосновава тезата, че това трябва

да бъде не правната техника, както постъпва законодателя, а произхода на средствата, респ. на покритието и целите на увеличаването. В резултат се постига синхрон между предназначението на института и начините, по които той функционира.

3. Убедително се аргументира тезата, която отхвърля възможността за увеличаване на капитала с вноски на акционерите чрез увеличаване на номиналната стойност на издадени вече акции. Доводът, че липсата на съгласие, прави това недопустимо съответства на формулирания още в римското право принцип, че в частното право промяната в правните отношения към по-лошо, т.е. чрез обвързване със задължение, не би могло да стане без да е дадено съгласие (D.35.58);

4. Разграничаването между апортна вноска при учредяване на АД и непарична вноска в рамките на модела на увеличаване на капитала с непарична вноски от определено трето лице;

5. Тезата за водещия характер на интересите на акционерите в случаите на овластяване на управителния орган за увеличаване и използване на т.нар. „разрешен капитал“;

6. Становището относно същността, съдържанието, параметрите и основанията за ограничаване на предимственото право на акционерите;

7. Тезата, според която в основата на всеки от моделите на увеличаване на капитала стои собствен набор от принципи и правила, които оформят неговото съдържание и оттук трудността те да бъдат прилагани по аналогия или съответно към други модели на увеличаване на капитала.

Към изложеното в монографията обаче могат да бъдат отправени и някои критични бележки.

1. Застъпеният възглед, че правилата за вноски при увеличението на капитала на АД по същество съответстват на правилата за първоначалното набиране и попълване на капитала с аргумента, че имаме аналогично разположение на интересите (с.119), не би следвало да се споделя безкритично. Тя може да се срещне и на други места в монографията, но поради други съображения, по-специално, че става въпрос все за способности за набиране на финансов ресурс (с.43). От чисто икономическа гледна точка, това наистина може да изглежда оправдано, но в юридически план ситуацията в единия и в другия случай (учредяване на АД и възникнало АД) не е сходна. Най-малкото защото уредбата на функционирането на АД се

намира под влияние и на правни принципи, които нямат място в процеса на учредяването му. Всъщност и самото изложение дава примери за това, доколкото на редица места в него се набляга именно на различията в правния режим (с.121, с.125, с.126, с.179 и др.). Единствено, ако се констатира празнини, може да се потърси правоприлагане по аналогия.

2. Интересен е въпросът за формата, в която се уреждат отношенията във връзка с увеличаването на капитала с непарична вноска от трето лице. Не мисля, че сме изправени пред организационен договор (с.181) със собствени правни последици (с.166). По-скоро става дума за споразумение от типа на писмата за намерение, които поначало така се формулират, че нямат правен ефект, но ако страните по тях пожелаят, могат с известни условности да им предадат характер близък до този на подготвителния договор, чиято природа също е доста специфична. Увеличението на капитала в крайна сметка зависи от волеизявлението на вносителя. Бизнес отношения от такъв род изискват по-свободна форма на ангажираност.

3. Във връзка с увеличаването на капитала с вноски от трети лица мисля, че е нужно да се доизясни тезата когато предимственото право е частично ограничено, а определеното трето лице е акционер. Виждането, че то поема новите акции на различно основание – за ограничената част и за частта над нея (с.170), не мисля, че е удачна. Според мен става въпрос за едно и също решение на общото събрание. Освен това не виждам пречка акционерите по своя воля единодушно да могат да вземат решение, което да позволи тези два момента да се съчетаят. Подобна хипотеза би следвало да се обсъжда единствено в този контекст – на единодушното решение на общото събрание.

4. Относно тълкуването на чл.182, ал.5 във връзка с чл.192, ал.3 ТЗ заслужава да се обсъди, обсега на понятието „предимство“ и дали то не поглъща и случаите когато вземаното решение влияе на размера на дивидента или на ликвидационната квота (с.95-96).

II. За участие в конкурса гл.ас.Т.Бузева е представила още две части от колективната монография: Капиталови търговски дружества [Основно преработено и допълнено издание на книгата на проф. Витали Таджер от 1997 г], на които тя е автор. В тях умело и с вещина гл.ас .Т.Бузева е успяла да анализира както в пълния им обхват, така и в дълбочина институтите на командитното дружество с акции (с. 226-233) и на обединяването на

капиталови търговски дружества (с. 304-320). Начиът, по който съответните въпроси от сферата на търговското право са разработени, може да получи висока оценка. Приноси моменти има в изясняването на целите на командитното дружество с акции, както и на правната природа на холдинга.

По конкурса са представени още две студии на английски език. Transformation of Companies. Bulgarian Legal Framework and Implementation of the European Principles и Company Law in Bulgaria. Те представляват част от сравнително правни разработки, в които се дава задълбочена и ясна представа за българското търговско право. С тях авторът успява да обясни на незапознати с нашата правна система нейните основни характеристики и особености.

Заклучение: Оценката ми за представените научни трудове е много висока. Монография „Увеличение на капитала на акционерното дружество“ представлява много добро и стойностно в научно отношение изследване, което е проведено на високо теоретично ниво с важни изводи за практиката. По твърде оригинален начин в него се анализира актуален и сложен от гледна точка на търговското право институт. Тя определено ще е сред водещите у нас изследвания в областта на търговското право. Останалите трудове също заслужават да получат много висока оценка. След запознаването ми с представените в обявения за нуждите на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ конкурс монография и студии, чиито автор е гл.ас Т.Бузева и предвид анализа на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни и научно приложни приноси, с пълно убеждение намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад с предложение до Факултетния съвет на Юридическия факултет да вземе решение за избор на главен асистент Таня Николаева Бузева на академичната длъжност “доцент” в СУ “Св. Климент Охридски” по професионално направление 3.6 Право (Гражданско и семейно право).

12 декември 2018 г.

София

